

Environmentální hnutí a etika

- Zaměříme se na ČR a dvě hnutí: Hnutí Duha a Nesehnutí
- Začneme u Hnutí Duha – proč?
- Na rozdíl od Nesehnutí existuje po celou dobu existence svobodné české společnosti
- Počtem členů, počtem sympatizantů i rozpočtem jedno z největších E. H. u nás

Environmentální hnutí a etika II.

- Hnutí Duha
- /jaké bylo a jaké je, lze je na naší škále environmentální etiky zařadit?/
- Způsob odpovědi
- A. Přiblížení historie hnutí
- B. Přiblížení pohledu vlastních členů hnutí
- C. Analýza textů hnutí
- D. Doplnková analýza

Hnutí Duha I. – trocha historie

- Historie Hnutí Duha
- A) Počátek – 1990-1991
- B) Období hledání struktury hnutí a strategie, období silné, lež nedogmatické radikality – 1991-1992. (a co etická východiska? – pluralismus názorů a proudů: slabý antropocentrismus, radikální hlubinná ekologie, radikální ekologismus, levicově-zelený radikalismus)
- C) Období aktivistické zralosti, kdy se sice zvyšuje počet placených zaměstnanců i rozpočet hnutí, ale přesto výrazně neklesá počet přímých akcí – 1993-1999. (snižování míry plurality – odchází lidé s hlubinně ekologickou orientací, lidé zeleně „anarchističtí“, sociální ekologové)
- D) Období profesionalizace, ve kterém se hnutí konformizuje, klesá radikalita i míra aktivizmu, klesá počet přímých akcí – 2000-2004. (od ideových základů se upouští, nastupuje environmentální pragmatismus v té povrchnější podobě)
- E) Období „agenturizace“, ve kterém se proces profesionalizace završuje, a ve kterém se z původních radikálních hnutí stávají vlivové agentury s profesionálním zázemím a velmi nízkou mírou aktivizmu 2005-současnost. (to samé co pro předchozí období)

Hnutí Duha II. – trocha historie

- Počátek (listopad 1989) – Jakub Patočka, Petr Pěta, Jan Beránek
- Co předcházelo (ČSOP a pokus o vytvoření pobočky Děti Země)
- První akce: plakáty, happening, protest proti letišti.
- Registrace – září 1990.
- Období přímých akcí bez kampaní a zázemí – 1990-1991.
- Z hlediska myšlenkových základů – **biocentrismus, hlubinná ekologie, systémový přístup Goldsmithův**

Hnutí Duha III. – trocha historie

- Období hledání struktury hnutí a strategie, období silné, lež nedogmatické radikality (1991-1992).
- Vznik programů (energie, ozón, pralesy)
- Nárůst počtu členů a poboček (od roku 1992 více než 50 aktivních členů, objevují se pobočky v Praze, Českých Budějovicích, Olomouci, Broumovsku)
- První velké akce: demonstrace proti skladu vyhořelého jaderného paliva v Rouchovanech (1992), blokáda firmy Colorlak.
- Tvorba vnitřní struktury a informačních kanálů. RADA.
- První protizákonné akce – billboardový banditismus.
- ***Veliké rozšíření etických konceptů uvnitř hnutí – silný pluralismus – sociální ekologie, hlubinná ekologie, systémové přístupy, první zoocentrické, křesťanští zelení.***

Hnutí Duha IV. – trocha historie

- Období aktivistické zralosti
- (1993-1999)
- Další nárůst počtu členů a významu organizace
- Kampaň Libkovice, kampaň Temelín (tzv. tábory u Temelína), kampaň Lesy (1995), Program Poslední generace
- V roce 1995 končí protizákonné aktivity organizace.
- Strach o uchování základních myšlenek organizace + konzervatismus některých členů vedení vede k vytvoření nevolené, hierarchické struktury hnutí a k omezení demokratické vazby členů k vedení hnutí.
- Proti sobě stojí: silná různorodost členů (od hlubinných ekologů, přes křesťany až po anarchisty) a snaha uchovat jednotu hnutí.
- První spory o charakter organizace – 1993.
- Rok 1997 – rozpad hnutí, respektive odchod většiny členů Brněnské pobočky Hnutí Duha a vznik Nesehnutí.
- Hnutí Duha zůstává silnou, ale nedemokratickou organizací.
- Vrchol aktivistické síly organizace – 1996-1998.
- ***Ale pozor – velký úbytek názorové plurality a zejména těch etických přístupů – mizí sociální ekologie, mizí zoocentrismus, mizí hlubinná ekologie, levicový zelený radikalismus.***

Hnutí Duha V. – trocha historie

- Období profesionalizace a výrazného poklesu radikality (2000-2004)
- V některých kampaních (lesy) pokračuje i aktivistický přístup, je to ovšem výjimka.
- Dochází k zásadním personálním změnám – rok 2002 odchází Jan Beránek z pozice vedoucího Centra Hnutí Duha a v roce 2003 odchází jak Jakub Patočka, tak Jan Beránek z Rady Hnutí Duha.
- Krátká éra Marty Čápkové jako ředitelky Hnutí Duha v roce 2003 a nástup Martina Andera na pozici ředitele Hnutí Duha 31. března 2003.
- Květen 2003 – zavedení demokratických principů do Rady Hnutí Duha.
- Postupný odklon od přímých akcí – provázání Hnutí Duha se Stranou Zelených (pouze dočasné).
- ***Etická východiska se zasouvají výrazně do pozadí – profesionalita nahrazuje určitá eticko-filosofická východiska.***

Hnutí Duha VI. – trocha historie

- Období „agenturizace“ (2005-2010)
- Prudký nárůst počtu zaměstnanců (spolu s předchozím obdobím)
- Takřka neexistují tzv. přímé akce
- Spolupráce se státní správou na přípravě zákonů a intenzivní lobbying
- Konformizace prezentovaných východisek organizace – důraz na zlepšování konkrétních věcí odklon od kritiky systému

Hnutí Duha I. – pohled členů

- Výzkum 38 členů Hnutí Duha – jejich pohled na vývoj organizace z hlediska 11 kritérií:
- A. Aktivismus
 - 1989-1999 /-0,6/, 2000-2008 /-1,1/
- B. Profesionalizace
 - 1989-1999 /1,2/, 2000-2008 /1,4/
- C. Aktivity 1. – přímé akce
 - 1989-1999 /-0,45/, 2000-2008 /-1,35/
- D. Aktivity 2. – lobbying, vzdělávání, odborné
 - 1989-1999 /1,2/, 2000-2008 /0,8/
- E. Aktivity 3. – účetnictví, byrokratické aktivity
 - 1989-1999 /1/, 2000-2008 /1/

Hnutí Duha II. – pohled členů

- F. Finanční síla organizace
 - 1989-1999 /1,6/, 2000-2008 /1,3/
- G. Radikalita organizace
 - 1989-1999 /-0,8/, 2000-2008 /-0,6/
- H. Míra demokratičnosti organizace
 - 1989-1999 /-0,4/, 2000-2008 /1/
- I. Vztah organizace ke státní moci
 - 1989-1999 /0,9/, 2000-2008 /1,3/

Hnutí Duha III. – pohled členů

- Co to znamená:
- Hnutí je profesionalizované, finančně silnější, umírněné, ale neaktivistické, bez radikálního zápalu i myšlenek
- Někteřím lidem v hnutí toto vadí, ovšem jsou z hlediska radikálnosti bezradní
- Etické principy hrály důležitou roli pouze v prvních fázích vývoje hnutí

Hnutí Duha I. – zrcadlo textů

- Výzkum porovnával tři kritéria (pejorativnost, jistotná modalita, voluntativní modalita) v textech Hnutí Duha, Nesehnutí, hnutí Národní odpor – a následně pro zajímavost i u Václava Klause.
- Co to je pejorativnost
- Co to je jistotná modalita
- Co to je voluntativní modalita

Hnutí Duha II. – zrcadlo textů

■ Výsledky:

	Národní Odpor			Nesehnutí			Hnutí Duha		
	Jistotná modalita	Voluntativní modalita	Pejorativnost textu	Jistotná modalita	Voluntativní modalita	Pejorativnost textu	Jistotná modalita	Voluntativní modalita	Pejorativnost textu
Průměr	3,867	2,6	4,867	0,684	0,895	0,421	0,4	0,663	0
Sm. odchylka	3,594	3,126	5,018	0,729	2,552	0,674	0,4	0,49	0
Medián	2	2	4	1	0	0	0	0	0